

DDP-YD/ETD (2026)141

Київ, 22 вересня 2026

КОНЦЕПЦІЯ

дослідження етичних дилем у молодіжній роботі в Україні

жовтень–листопад 2026 року

Про концепцію

Відповідно до Портфолію молодіжної роботи Ради Європи 2025, «Молодіжна робота — це широкий термін, що охоплює широкий спектр заходів соціального, культурного, освітнього, екологічного та/або політичного характеру, з молоддю та для молоді, у групах чи індивідуально. Молодіжна робота здійснюється оплачуваними та неоплачуваними молодіжними працівниками і працівницями, вона базується на неформальних та інформальних процесах навчання за участю молоді, разом та для молоді, а також на їхній добровільній участі. Молодіжна робота — це соціальна практика, яка працює з молоддю та суспільствами, у яких вони живуть, сприяє активній участі та включенню молоді у свої громади та ухвалення рішень. Головною метою молодіжної роботи є підтримка молодих людей у їхньому розвитку, розумінні та взаємодії з навколишнім світом, а також створення можливостей для формування власного майбутнього».¹

Законом України «Про основні засади молодіжної політики» молодіжна робота визнана як «діяльність, спрямована на залучення дітей та молоді до суспільного життя, що здійснюється дітьми та молоддю, разом з дітьми та молоддю або в інтересах дітей та молоді за допомогою інструментів спільного прийняття рішень».²

У лютому-березні 2026 року проєктом Ради Європи «Молодь за демократію в Україні: Фаза IV» на запит Міністерства молоді та спорту України проведено кабінетне дослідження особливостей і практики регулювання етичних документів молодіжної роботи у вибраних шести державах-членах Ради Європи: Бельгія, Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії, Данія, Молдова, Німеччина, Фінляндія.

Звіт дослідження також містить пропозиції та рекомендації для врахування досвіду деяких держав-членів Ради Європи в молодіжну роботу України.

¹ <https://rm.coe.int/youth-work-portfolio-ua-web/488029d62e>

² <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text>

Третя рекомендація звіту зазначає:

“Для розробки етичного документу важливо створити простір для можливості прямої участі тих, хто працюють в секторі молодіжної роботи, у наданні пропозиції до змісту кодексу та його практичного впровадження. Для побудови проєкту тексту кодексу буде важливим опитування молодіжних працівників і працівниць, молодих людей, волонтерів і волонтерок молодіжних рухів і організації, представників і представниць органів влади, відповідальних за молодіжну політику.

Також буде важливим провести фокус-групові обговорення на рівні молодіжних центрів, громадських організацій, органів влади щодо того, з якими труднощами та етичними дилемами вони стикаються у молодіжній роботі; як вони бачать шляхи вирішення цих викликів; які цінності регулюють їхню роботу і як їх можна врахувати у етичному кодексі.”

У вересні 2026 році проєкт Ради Європи «Молодь за демократію в Україні: Фаза IV» у співпраці з Міністерством молоді та спорту України та Всеукраїнським молодіжним центром розпочинають дослідження етичних дилем молодіжної роботи в Україні.

Дослідження здійснюється з урахуванням сучасного контексту молодіжної політики України, зокрема умов збройної агресії Російської Федерації проти України, трансформації потреб молоді та розвитку нових форматів молодіжної роботи. Особлива увага приділяється питанням участі молоді, інклюзивності, рівності можливостей, безпеки, добровільності та спільного ухвалення рішень.

Мета

Мета - дослідження і аналіз етичних дилем молодіжної роботи в Україні в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України, а також можливих шляхів отримання допомоги як молодіжними працівниками і працівницями, так і молодими людьми.

Збір не має на меті бути статистично репрезентативним для всього молодіжного сектору України та не передбачає рейтингового оцінювання дилем та/або організацій.

Цільові групи

- молодіжні працівники та працівниці в Україні й ті, які вимушено перемістилися за кордон;
- ті, які формують і реалізують молодіжну політику в Україні (включно з Міністерством молоді та спорту України);
- представники і представниці, волонтери і волонтерки (молодіжних) громадських організацій та ініціативних груп в Україні й ті, які вимушено перемістилися за кордон;
- молоді люди, що беруть участь і не беруть участь у молодіжній роботі.

Кроки для дослідження етичних дилем у молодіжній роботі в Україні

Етап		Термін
I.	Відкрите запрошення до участі у зборі етичних дилем та інформування про можливість взяти участь в обговоренні	Вересень – жовтень 2026 року
II.	Обговорення в командах - Онлайнова форма для заповнення (відповідно до підготовленого гайду (Додаток) для команд та молодих людей Заповнити форму - https://forms.gle/ayfCAh53LQavTDgd7	До 20 листопада 2026 року (включно)
III.	Щотижневі фасилітовані зустрічі «Про що ми мовчимо в молодіжній роботі? Відкрите обговорення етичних дилем». Реєстрація - https://forms.gle/kWVp8pTwq5nNJoTq9	Щоп'ятниці, 6,13,20,27 листопада, 13:00-15:00, онлайн, платформа Zoom
IV.	Аналіз отриманих відповідей та результатів фасилітованих дискусій. Підготовка звіту, зокрема з огляду на кількісні та якісні показники (кількість і типи зафіксованих етичних дилем, частоту їх виникнення, контекст і умови виникнення, категорії учасників і учасниць, які з ними стикаються, способи реагування та подолання, джерела й потреби в підтримці тощо).	До 10 грудня 2026 року (включно)

Додаток

Гайд для обговорень етичних дилем у межах дослідження

Вітаємо!

У вересні 2026 році ми, проєкт Ради Європи «Молодь за демократію в Україні: Фаза IV» у співпраці з Міністерством молоді та спорту України та Всеукраїнським молодіжним центром, розпочинаємо дослідження етичних дилем молодіжної роботи в Україні. Зібрані дилеми та шляхи вирішення ми плануємо проаналізувати та підготувати звіт для подальшого використання у розробці будь-якого документу у сфері етики молодіжної роботи в країні.

Раніше, у серпні, ми опублікували звіт дослідження у шести державах-членах Ради Європи (можливо вашій команді буде цікаво) - <https://rm.coe.int/ukr-mapping-of-documents-regulating-the-ethics-of-youth-work-in-select/48802ceedc>.

Запрошуємо вашу команду у зручний для вас час та день, за чаєм або кавою, обговорити наступні питання та заповнити після цього коротку форму онлайн. Це дозволить нам зібрати максимальну кількість перших думок.

1. Подумайте про свій звичайний день. У молодіжному центрі чи організації. На онлайн-зустрічі.

Про що ми мовчимо в цей день?

Озвучте всі теми без оцінювання їхньої важливості.

2. Подумайте про свій найзайнятіший день. У молодіжному центрі чи організації. На онлайн-овому заході.

Про що ми мовчимо в цей день?

Озвучте всі теми без оцінювання їхньої важливості.

3. З яких питань ми не звертаємось по допомогу, коли її потребуємо?
4. Чому ми не звертаємось за допомогою, коли її потребуємо?
5. Про що мовчать молоді люди, коли потребують допомоги, на ваш погляд?
6. Що молодіжні працівники та працівниці/організація можуть зробити, щоб молоді люди звертались по допомогу, коли її потребують?
7. Як часто ви стикаєтесь з етичними дилемами у роботі з молоддю? (оберіть середню цифру від команди)

Від Ніколи 0 – до 10 Щодня

8. Як часто ви стикаєтесь з етичними дилемами у роботі з іншими колегами? ? (оберіть середню цифру від команди)

Від Ніколи 0 – до 10 Щодня

9. З якими ситуаціями у молодіжній роботі вам складно визначити, як діяти правильно з етичної точки зору?
10. Як ви зазвичай вирішуєте такі ситуації та до кого звертаєтесь по допомогу?
11. Якої підтримки, інструментів або рекомендацій бракує молодіжним працівникам і працівницям для ухвалення рішень у складних етичних ситуаціях?
12. Чи бувають ситуації, коли правила або вимоги організації суперечать потребам чи інтересам молоді людини? Якщо так, наведіть приклад.
13. Які етичні дилеми виникають в умовах сьогодення та пов'язані з ними обставини?
14. Що могло б допомогти вам краще вирішувати складні етичні ситуації у молодіжній роботі?
15. Тип вашої організації (молодіжний центр, громадська організація, молодіжна рада, не представляємо жодну організацію тощо)
16. Кількість людей, що брали участь в обговоренні
17. Стать тих, хто брали участь в обговоренні
18. Вік тих, хто брали участь в обговоренні